

Studieplan 2010/2011

Videreutdanning i intensivsykepleie

Studiets varighet, omfang og nivå

Fagplan for Videreutdanning i intensivsykepleie bygger på [Rammeplan for intensivsykepleie](#) og forskrift fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet (2005).

Studiet er en videreutdanning som forutsetter grunnutdanning i sykepleie og er tilrettelagt som et heltidsstudium over 1 ½ år.

Studiet gir formell kompetanse 90 studiepoeng (ECTS) innen høgere utdanning.

Bestått videreutdanning gir grunnlag for innpassning til Master i klinisk sykepleie ved Høgskolen i Gjøvik.

[Gå direkte til emnetabell](#)

Forventet læringsutbytte

Hensikten med videreutdanning i intensivsykepleie er å utdanne velkvalifiserte yrkesutøvere som kan utøve intensivsykepleie til pasienter og ivareta deres pårørende i et høyteknologisk miljø. Utøvelsen skal være i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse og fagets kunnskaper og verdier.

Videreutdanning i intensivsykepleie skal føre til at studenten etter endt studium skal kunne ivareta akutt og/ eller kritisk syke pasienter i en kompleks, uforutsigbar og raskt skiftende hverdag.

Utdanningen må derfor kontinuerlig tilpasses sykehusenes behov for kompetanse i intensivsykepleie. Utøvelsen av intensivsykepleie krever et handlingsrepertoar hvor praktiske ferdigheter, problemanalyse- og håndtering og samhandlingsferdigheter inngår som viktige elementer.

Høgskolen skal:

- Legge til rette for at studentene kan tilegne seg kunnskaper og ferdigheter og utvikle holdninger som sikrer yrkeskompetanse i samsvar med pasientenes og samfunnets krav til intensivsykepleie.
- Stimulere studentene til ansvarsfull og reflektert yrkesutøvelse.
- Legge til rette for at studentene kan ta ansvar for egen læring.
- Drive utviklings- og forskningsarbeid knyttet til fag, undervisning og yrkesutøvelse i intensivsykepleie.
- Være nasjonalt og internasjonalt faglig oppdatert og framtidsrettet innenfor fagområdet.
- Ha et formalisert samarbeid med praksisfeltet og samarbeide med tilgrensende utdanninger og fagområder.
- Fremme studentenes evne til samarbeid med andre yrkesgrupper.

Studenten skal etter endt utdanning:

- Utøve intensivsykepleie med respekt for pasientens og pårørendes integritet, ressurser og opplevelser ved å være akutt og/ eller kritisk syk og gjennomgå medisinsk behandling.
- Utøve intensivsykepleie til pasienter med svikt i livsviktige funksjoner, behandle og forebygge komplikasjoner, lindre lidelse, smerter og ubehag og fremme rehabilitering.
- Ha kunnskap om og forståelse for aktuelle medisinske tilstander hos pasienter i intensivavdelinger og kunne delta i gjennomføring av medisinsk behandling etter forordning eller delegering av ansvarlig

lege.

- d) Bedømme akutte situasjoner selvstendig, prioritere og handle raskt og forsvarlig slik at akutt og/eller kritisk sykes livsviktige funksjoner opprettholdes/ gjenopprettes.
- e) Mestresamhandling med pasienten og utføre intensivsykepleien med et godt håndlag.
- f) Reflektere kritisk i valgsituasjoner og handle etisk og juridisk forsvarlig.
- g) Støtte og yte omsorg til pårørende, og fremme pasientens og pårørendes medbestemmelse.
- h) Gi situasjonstilpasset undervisning, informasjon og veiledning til pasienter, pårørende, studenter og medarbeidere.
- i) Anvende relevante kunnskaper i møte med pasienter og pårørende fra ulike kulturer.
- j) Mestres bruk og kontroll av medisinsk - teknisk utstyr og ha et reflektert forhold til denne teknologiens muligheter og begrensninger.
- k) Anvende hygieniske prinsipper og forebygge infeksjoner.
- l) Ta ansvar for pasienten og ivareta pårørende når pasienten er døende, og sikre en verdig død
- m) Dokumentere, evaluere og kvalitetssikre eget arbeid.
- n) Behersker kunnskapsbasert praksis som basis for yrkesutøvelse og bidra til faglig utvikling
- o) Ha ferdigheter i samhandling og teamarbeid på tvers av faggrupper og -nivå.
- p) Videreutvikle den personlige og faglige kompetansen som intensivsykepleier.

Målgruppe

Offentlig godkjente sykepleiere.

Opptakskrav og rangering

Offentlig godkjenning som sykepleier og minst 2 år relevant yrkespraksis etter godkjenning.

Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkerne på følgende grunnlag:

- a) Karakterpoeng: gjennomsnitt av alle karakterer oppnådd på vitnemålet for fullført sykepleierutdanning
- b) Utdanningspoeng: 1 poeng pr år/60 sp for videreutdanning innen helse- og omsorgsfag, maks 3 poeng
- c) Praksispoeng I: 1 poeng pr år (deltid omregnes til heltidsstilling) for relevant yrkespraksis utover minstekravet for opptak, maks 4 poeng

Praksispoeng II: 1 ekstrapoeng pr år (deltid omregnes til heltidsstilling) for yrkespraksis som sykepleier fra følgende avdelinger: medisinsk intensiv, kirurgisk intensiv, akuttmottak, intensiv nyfødt, kirurgisk/ortopedisk sengepost, kirurgisk poliklinikk, operasjonsavdeling, ambulanse, medisinsk sengepost, dialyseavdeling, maks 3 tilleggs poeng

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning

Studiet er inndelt i 3 hovedemner og bygger på teoretiske og praktiske bidrag fra ulike fag og kunnskapstradisjoner. Studentene skal tilegne seg kunnskaper, erfaringer og holdninger i det enkelte tema ut fra undervisning/ veiledning i både de teoretiske og praksisstudiene.

Studiet har et omfang på 90 studiepoeng over 3 semestre, fordelt på 40 studiepoeng teoretiske studier og 50 studiepoeng praksisstudier.

2 ukers arbeidsinnsats med et omfang på 40 timer per uke vil tilsvare 3 studiepoeng.

Hovedemne 1	Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner	15 studiepoeng
	Opplevelser og reaksjoner på akutt og/ eller kritisk sykdom	
	Kompetanse – og fagutvikling	
	Etikk	
	Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø	
Hovedemne 2	Medisinske og naturvitenskapelige emner	30 studiepoeng
	Fysiologi og patofysiologi	
	Farmakologi	
	Mikrobiologi	
	Medisinsk utstyr	
	Anestesiologi og kirurgi	
	Intensivmedisin og behandling	
Hovedemne 3	Intensivsykepleie – fag og yrkesutøvelse	45 studiepoeng
	Ulike pasientgrupper og pårørende i intensivsykepleie	
	Intensivsykepleie; ansvar og kompetanseområder	

Oppbygging av studiet

Semester	Vår 2011	Høst 2011	Vår 2012
Teoretiske studier	12 uker teoretiske studier	8 uker teoretiske studier	8 uker teoretiske studier 300 timer veiledet praksis (VPAIO4)
Praksis	300 timer praksis (VPAIO1)	300 timer veiledet praksis (VPAIO2)	Valgfri praksis (HPAIO3 120 timer)
	Passeringstest farmakologi	Prosjektarbeid kunnskapsbasert praksis	Studieplan for praksis
	Passeringstest medikamentregning	Studieplan for praksis	Pedagogisk framlegg
	Fagnotat: Kunnskap, læring og fagutvikling	Pedagogisk framlegg	Prosjektplan for fordypningsoppgave
	Studieplan for praksis	Fagnotat: Sykepleievitenskaplig grunnlagstenkning, klinisk sykepleievitenskap	Plan for valgfri praksis
Obligatoriske arbeidskrav	Fagnotat: Etisk og juridisk ansvarlighet i kvalitetsutvikling	Passeringstest i intensivmedisin og behandling	Fagnotat: Valgfritt emne klinisk spesialitet

	Hospiteringsrapport: ved hospitering	Hospiteringsrapport: ved hospitering	Hospiteringsrapport: ved hospitering
	Individuell skriftlig dagseksamen		
Eksamen	Fordypning i klinisk spesialitet, del 1- medisinske og naturvitenskaplige emner (AIO023IA)	Individuell eksamen – Fordypning i klinisk spesialitet, del 2- (AIO024)	Fordypningsoppgave i intensivsykepleie (AIO018) med eksamensseminar
Studiepoeng	25	30	35

Arbeids og undervisningsformer

Utdanningen skal føre fram til kompetanse innen faget, slik at intensivsykepleieren kan utføre sitt arbeid i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse, faglig forsvarlighet og sykepleierens yrkesetiske normer.

I videreutdanningen legges det vekt på integrasjon mellom teoretisk og praktisk kunnskap. Høgskolen vil gjennom teoretiske studier og praksisstudier vektlegge studentens ansvar for egen læring, samt samarbeidslæring. Det vil benyttes pedagogiske metoder som stimulerer studenten til egenaktivitet, selvstendighet og kritisk tenkning. Utøvelse av faglig forsvarlig intensivsykepleie, læres gjennom teoretiske fordypning og i direkte pasientrettet praksis.

Teoretiske studier

Hensikten med teoretiske studier er at studenten skal tilegne seg relevant teoretisk kunnskap som sammen med praktisk kunnskap og erfaringskunnskap skal ligge til grunn for å utvikle nødvendig handlingskompetanse innen faget.

Det er lagt opp til følgende arbeids- og undervisningsformer:

Teoriundervisning

Teoriundervisningen gjennomføres i samarbeid med tilsvarende videreutdanninger ved andre høgskoler og andre samarbeidspartnere. Undervisningssted vil derved variere. Det gjennomføres som tradisjonelle forelesninger, bruk av videokonferanse eller nettbasert og bruk av case og gruppeoppgaver med forankring i egen hverdag. Bruk av Simuleringscenteret ved Høgskolen i Gjøvik, og simulering som undervisnings- og praksis forberedende metode, vil bli vektlagt. Visualisering er viktig fordi det øker studentenes involvering og identifikasjon i situasjonen og gir studentene økt mulighet for analyse og fordypning i situasjonen ved at relasjonen også inkluderer kroppsspråk og den kontekst som samhandlingen foregår i. Noe teoriundervisning vil også ligge til praksisperiodene der studentene benytter studiedager for å delta.

Intensjonen er at studentene:

- arbeider med sykepleiefaget ved å integrere kunnskap fra ulike fagområder.

- opparbeider evne til analyse og refleksjon.
- opparbeider argumentasjonsevne.
- opparbeider evne til muntlig og skriftlig framstilling.
- benytter egne relevante erfaringer som grunnlag for analyse og refleksjon.
- benytter kunnskapsbasert praksis som grunnlag for sin virksomhet.

Selvstudier og studentsamarbeid

En del av studiet vil foregå i form av selvstudier hvor studentene arbeider enkeltvis eller i grupper. Det legges vekt på aktiv deltagelse fra studentens side for å innhente ny litteratur/ forskningsresultater som omhandler temaer innenfor alle hovedemnene.

Praksisstudier

Praksisstudiene styres av utdanningens mål og hensikten er at studentene utvikler nødvendig handlingskompetanse og handlingsberedskap. Handlingskompetanse betegner områder som utdanningen har ansvar for å bidra til yrkesutøverens selvstendige fungering. Den nyutdannede intensivsykepleier skal ha handlingskompetanse til å ivareta og utøve de oppgaver som står sentralt i yrkesfunksjonen og som er direkte rettet mot pasienter og pårørende.

Handlingsberedskap betegner de områder der utdanningen bidrar til at den nyutdannede intensivsykepleier har kunnskaper om feltet, men mangler nødvendig erfaring og spesialisert opplæring til å kunne handle selvstendig. Først etter at arbeidsgiver har lagt forhold til rette gjennom opplæring, kan det forventes at intensivsykepleier etter endt utdanning kan ta ansvar for disse fagområder.

Omfang og organisering av praksisstudier:

Studietiden i praksis innebærer 40 timers studieinnsats pr. uke med krav om studietid i praksis på 30 timer pr. uke i gjennomsnitt for hver periode.

Praksisstudiene utgjør 60 % av studietiden. 90 % av praksisstudiene vil være knyttet til direkte pasientsituasjoner. Den resterende del vil være faglig refleksjoner, øvelser i tiltenkte realistiske pasientsituasjoner, for eksempel skadestedsorganisering/ katastrofeøvelse, i Simuleringscenteret og ved ekskursjoner.

Studenten ved videreutdanningen i intensivsykepleie skal primært ha praksisstudier ved:

- intensivavdelinger som tilbyr respiratorbehandling
- overvåkingsavdelinger/ hjerteovervåkingsavdelinger
- postoperative- eller recoveryavdelinger
- neonatalavdelinger

Studenten skal også ha praksis fra anesthesiavdeling og dialyseavdeling.

Høgskolene har ansvar for at studenten får erfaringer fra alle sentrale fagområder, og en tilstrekkelig bredde på sine praksiserfaringer.

Praksisstudiene består av :

- Vårsemesteret 2011: 300 timer praksisstudier (VPAIO1)

- Høstsemesteret 2011: 300 timer praksisstudier (VPAIO2)
- Vårsemesteret 2012: 300 timer praksisstudier (VPAIO4)
- 120 timer valgfri praksis (HPAIO3).

Praksisstudiene skal tilrettelegges slik at studenten etter endt praksisperiode har fått erfaringer med og utviklet kompetanse i intensivsykepleie i forhold til alle hyppig forekommende sykdomstilstander, sentrale behandlingsformer og ulike pasientsituasjoner. praktisert og videreutviklet sine kunnskaper, ferdigheter og holdninger under kyndig veiledning og i direkte samhandling med pasienter. tilegnet seg yrkesspesifikke kunnskaper, ferdigheter og holdninger i samarbeid med spesialsykepleiere og annet helsepersonell.

Hensikten med praksisstudiene er at studentene utvikler nødvendig handlingskompetanse. Praksisstudiene styres av utdanningens mål.

Ansvarsfordeling

Høgskolen i Gjøvik, Avdeling for helse, omsorg og sykepleie, har utarbeidet en samarbeidsavtale mellom høgskolene og praksisstedene som synliggjør forpliktelser og ansvarsfordeling mellom høgskolene og praksisstedene ("Samarbeidsavtale nivå 2" som bygger på "Strategisk samarbeidsavtale av 17.desember 2004").

Praksisstudier er primært lagt til Sykehuset Innlandet HF, men kan legges til andre sykehus i Helse Sør-Øst RHF ut i fra den til enhver tid samlede kapasitet på praksisplasser i helseregionen.

Veiledning

Høgskolelærer med videreutdanning innenfor respektive fagområde og som er ansatt ved Høgskolen i Gjøvik, faglærer, har hovedansvar for veiledningssituasjonen til studenten i praksisstudier. I tillegg vil sykepleier med videreutdanning innen aktuelle fagområde, og som er ansatt ved praksisstedet (daglig veileder/hovedveileder), ha ansvaret for den daglige veiledningen av studenten. Hensikten med veiledningen er at studenten skal gis mulighet til personlig og faglig vekst, til å reflektere over egen praksis, egne handlinger og tilnærming til målgruppen akutt og kritisk syke.

Faglærer skal være tilstede ved minimum 3 veiledninger i hver veiledet praksisperiode; målsamtale, midt- og sluttvurdering.

Studentens ansvar

- den praktiske del av studiet er obligatorisk og fravær utover 10 % av studietiden må, etter avtale med studieprogramansvarlig, tas igjen.
- studenten som ikke følger normert plan, må søke høgskolen om individuell utdanningsplan.
- studenten har ansvar for egen læring.
- studenten utarbeider skriftlig studieplan for hver praksisperiode med utgangspunkt i hovedmålsettingen for praksis, videreutdanningens fagplan, temahefter, egne læringsbehov og tilgjengelige læresituasjoner på praksisstedet
- studieplan leveres daglig veileder/hovedveileder og faglærer i løpet av uke 1 og gjennomgås med studenten i en målsamtale og godkjennes i uke 2

- studenten utarbeider en turnus for praksisperioden som bør være i samsvar med daglig veileders, slik at grunnlag for vurdering er best mulig. Turnus leveres til praksis og faglærer i løpet av uke 1 til godkjenning.
- studenten reflekterer over egen læring og skriver dagsplaner som diskuteres med daglig veileder/hovedveileder.
- studenten skriver en oppsummerende rapport og / eller faglig notat etter hver hospiteringspraksis og denne leveres faglærer gjennom Fronter i løpet av første uke etter avsluttet hospiteringspraksis.
- studenten møter skriftlig forberedt til midt- og sluttvurdering
- studenten har ansvar for å ta initiativ til at hun/han får en kontinuerlig vurdering av sykepleie utført i samhandling med annen spesialsykepleier/sykepleier.
- studenten melder fra til avdelingen og eventuelt faglærer ved sykdom og dokumentere fravær.
- studenten bidrar til faglig utvikling i avdelinger ved å presentere ny forskningsbasert kunnskap knyttet til relevante problemstillinger i avdelingen.

Daglig veileder/hovedveileders ansvar

- undervise og veilede studenten i læresituasjoner i samsvar med studiets mål og retningslinjer
- orientere studenten om mulige og aktuelle læresituasjoner på praksissted alene og i samarbeid med faglærer
- delta i tre samtaler/vurderinger med student og faglærer; målsamtale, midt- og sluttvurdering
- bidra til å skape trivsel, trygghet og godt læringsmiljø for den enkelte student

Faglærers ansvar

- tilrettelegge og relatere teoriundervisningen opp mot praktiske studier
- organisere kliniske studier slik at læresituasjonene holder faglige og pedagogiske mål, og påse at studentene har faglige utfordringer som til enhver tid er tilpasset deres kunnskaps- og funksjonsnivå og at det er progresjon i læreprosessen
- holde praksisfelt orientert om fagplaner
- medvirke til at studenten under videreutdanning utøver kunnskapsbasert praksis.
- legge til rette for læresituasjoner i samarbeid med daglig veileder/hovedveileder.
- legge til rette for veiledning, undervisning og vurdering gjennom praksisperiodene.
- bidra til å skape trivsel, trygghet og godt læringsmiljø for den enkelte student.
- veilede studenten i å skrive fagnotat og vurdere disse.
- veilede og vurdere pedagogiske framlegg.
- veilede og bistå praksisfeltets sykepleiere i veiledning av studenten

Tekniske forutsetninger

Videreutdanningen forutsetter mulighet til bruk av PC med internettillkobling og Fronter benyttes som gjennomgående arbeidsverktøy i informasjon, kommunikasjon og veiledning i studentgrupper og mellom lærer/veileder og studenter. Opplæring i bruk av Fronter vil bli gitt ved studiestart.

Internasjonalisering

Høgskolen i Gjøvik har i sine strategiske planer en økt satsing på internasjonalisering. Videreutdanningen i intensivsykepleie ønsker å legge forholdene til rette slik at en fire ukers valgfri praksis mot slutten av utdanningen kan gjennomføres i land utenfor Norge.

Nærmere informasjon om dette vil studentene få fra Internasjonalt Kontor ved høgskolen.

Klar for publisering

Ja

Godkjenning

Studiet ble opprettet av høgskolens styre i sak STY 71/05

Fagplanen ble godkjent av Studienemnda i desember 2009.

Utdanningsnivå

Etter- og videreutdanning

Videreutdanning i intensivsykepleie 2011-2012

Emnekode	Emnets navn	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
			S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
AIO023IA	Fordypning i klinisk spesialitet, del 1- Medisinske og naturvitenskapelige emner	O		10		
VPAIO1	Første veiledet praksis	O		15		
VPAIO2	Andre veiledet praksis	O			15	
AIO024	Fordypning i klinisk spesialitet, del 2	O			15	
VPAIO4	Tredje veiledet praksis	O				15
AIO018	Fordypningsoppgave AIO	O				15
HPAIO3	Valgfri praksis	O				5
Sum:			0	25	30	35

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

AIO023IA Fordypning i klinisk spesialitet, del 1- Medisinske og naturvitenskapelige emner - 2010-2011

Emnekode:

AIO023IA

Emnenavn:

Fordypning i klinisk spesialitet, del 1- Medisinske og naturvitenskapelige emner

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

10

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal:

- ha inngående kunnskaper om hvordan organer og organsystemer fungerer i forhold til hverandre og hvordan patofysiologiske prosesser starter og utvikles
- kunne forklare mikroorganismers levemåte, virulens og smittemåte, resistensutvikling og antibiotikabehandling
- ha kunnskap som grunnlag for å observere, vurdere og forstå symptomer og funn hos aktuelle pasientgrupper
- ha kunnskap om grunnleggende tiltak innen infeksjonsmedisin og intensivmedisin

Emnets temaer:

Emnet omfatter utvalgte temaer hentet fra Rammeplan for videreutdanning i anestesisykepleie, delemne 2a, 2b, 2c og 2e og Rammeplan for Videreutdanning i intensivsykepleie, delemne 2a, 2b, 2c, og 2f, jfr Fagplan og Temahefte 5B-AI Fordypning i klinisk spesialitet. Medisinske og naturvitenskapelige emner. Anestesi- og intensivsykepleie.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger

Lab.øvelser

Nettbasert Læring

Oppgaveløsning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Simulering i klinikklab
- Basisgrupper

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Individuell skriftlig eksamen, 4 timer

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern + ekstern sensor retter alle besvarelser

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ny eksamen settes opp innen utløp av neste semester .

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Individuell passeringstest farmakologi, flervalgstest som forutsetter minst 70% riktig svar.

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Høgskolelærer Lars Aune Svarthaug

Læremidler:

Litteraturliste i Temahefte 5B-AI Fordypning i klinisk spesialitet. Medisinske og naturvitenskaplige emner. Anestesi- og intensivsykepleie.

Erstatter:

AIO021IA Patofysiologi med farmakologi og mikrobiologi

Klar for publisering:

Ja

VPAIO1 Første veiledet praksis - 2010-2011

Emnekode:

VPAIO1

Emnenavn:

Første veiledet praksis

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Vår

Varighet (fritekst):

300 timer (10 uker) vår

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:**• Etisk og juridisk ansvarlighet. Studenten skal:**

- utøve sykepleie i samsvar med yrkesetiske retningslinjer
- identifisere etiske og juridiske problemstillinger, reflektere over disse og delta i etiske diskusjoner
- kjenne egne begrensninger faglig og juridisk og ikke gå utover sitt kompetansenivå

• Kommunikasjon og samarbeid. Studenten skal:

- ta utgangspunkt i anesthesi-, intensiv- eller operasjonspasientens og pårørendes opplevelse av situasjonen, kommuniserer, samhandler, informerer, veileder og støtter
- samarbeide med kollegaer og andre yrkesgrupper

• Ansvar for egen læring og fagutvikling. Studenten skal:

- være bevisst egen læringsprosess, utarbeide og anvende læringsmål
- oppsøke og ta initiativ til læresituasjoner
- reflektere over egen praksis, integrere og bruke teori i alle aspekter av fagutøvelsen

• Administrasjon og ledelse. Studenten skal:

- planlegge og administrere eget arbeid og læresituasjoner med veiledning

• Problemløsning .

Studenten i anestesisykepleierutdanningen skal:

- ta del i å identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere anestesisykepleie på bakgrunn av teoretiske kunnskaper, mottak av pasient, monitorering, leiring, hypotermi og forebyggende tiltak i forberedelse av pasienter som skal gjennomgå kirurgi
- ha kunnskap og vise forståelse for prosedyrer og medisinsk teknisk utstyr som benyttes i avdelingen, og vise manuelle ferdigheter i forhold til dette
- dokumentere anestesisykepleie på en forsvarlig måte
- vise kunnskap og delta bi innledning, vedlikehold og avslutning av mindre kirurgiske inngrep i lokal, regional og generell anestesi
- ha kunnskap om de vanligste medikamenter anvendt i klinisk anesthesiologi

Studenten i intensivsykepleierutdanningen skal:

- ha utgangspunkt i pasient og pårørendes opplevelse av situasjonen for identifisering av spesielle behov og ressurser
- kunne observere og tolke pasientens signaler på sykdom, smerte og lidelse
- ta delansvar i å identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere intensivsykepleie på bakgrunn av praktiske og teoretiske kunnskaper
- kunne assistere ved prøver og undersøkelser
- kunne dokumentere intensivsykepleie på en forsvarlig måte
- vise evne til å gi omsorg til intensivpatienten gjennom det gode stell, med fokus på eget håndlag og kunnskap
- være kjent med og ha ferdigheter i håndtering av medisinsk teknisk utstyr
- anvende hygieniske prinsipper i sykepleieutøvelsen

Studenten i operasjonssykepleierutdanningen skal:

- ta delansvar i å identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere operasjonssykepleie på bakgrunn av praktiske og teoretiske kunnskaper
- ha kjennskap til og utøve med veiledning operasjonssykepleierens 2 funksjoner; steril assistanse og aseptisk/koordinerende funksjon
- dokumentere operasjonssykepleie på en forsvarlig måte
- vise kunnskap innen mikrobiologi og hygiene og omsette dette i planlegging og utøvelse av operasjonssykepleie

Emnets temaer:

Tema fra hovedemne 1, 2 og 3 i Rammeplan for anesthesi-, intensiv- og operasjonssykepleie.

Pedagogiske metoder:

Praksis
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Simuleringsøvelser
- Skriftlig og muntlig refleksjon

Vurderingsformer:

Praksisvurdering

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

Praksis vurderes av faglærer og kontaktpersoner i praksisfeltet.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Studenter som får ikke-bestått resultat i første veiledet praksis, må kontakte studieprogramansvarlig for tilrettelegging av videre studieforløp.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

- Praksisstudieplan
- Godkjent passeringstest i medikamentregning, forutsetter 100% riktig svar
- To fagnotat
- Ved hospitering: hospiteringsrapport

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Supplerende opplysninger:

Retningslinjer for arbeidskrav

Klar for publisering:

Ja

VPAIO2 Andre veiledet praksis - 2010-2011

Emnekode:

VPAIO2

Emnenavn:

Andre veiledet praksis

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Høst

Varighet (fritekst):

300 timer (10 uker)

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

VPAIO1 - Første veiledet praksis

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal videreutvikle de kunnskaper han/hun oppnådde i første veiledet praksis og vise progresjon i hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleierfunksjonen.

• Etisk og juridisk ansvarlighet. Studenten skal:

- være seg bevisst hvilke verdier og holdningen som har betydning for egen atferd
- ivareta og fremme pasientens og pårørendes rettigheter
- identifisere etiske og juridiske problemstillinger, reflektere over disse og delta aktivt i etiske diskusjoner
- bidra til å kvalitetssikre hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleien og annen behandling av pasienten

• Kommunikasjon og samarbeid. Studenten skal:

- skape kontakt og tillitsforhold til pasient og pårørende med vekt på egen kommunikasjon og adekvate kommunikasjonsmetoder
- bidra til samarbeid rundt pasienten ved å samarbeide i sykepleiefaglige og tverrfaglige team

• Ansvar for egen læring og faglig utvikling. Studenten skal:

- reflektere over egen fagutøvelse, integrere og bruke teori i alle aspekter av praksis og inneha en reflekterende holdning til egen og kollegaers yrkesutøvelse
- differensiere og prioriterer egne læringsbehov
- bruke erfarne anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleiere og aktuell litteratur for å utvikle egen kompetanse
- utvikle identitet som hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleier

- **Administrasjon og ledelse. Studenten skal:**

- kunne administrere eget arbeid og læresituasjon og kunne delegerer arbeidsoppgaver til beste for pasienten
- bidra til et godt arbeidsmiljø

- **Problemløsning.**

Studenten i anestesisykepleierutdanningen skal:

- Med veiledning kunne identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere anestesisykepleie i tråd med kunnskapsbasert praksis
- Beherske forberedelse, mottak, leiring, monitorering og forebyggende tiltak i forhold til pasient som skal gjennomgå kirurgi
- Vise kunnskap om relevante observasjoner av pasienter i lokal-, regional- og generell anestesi, og foreslå tiltak når komplikasjoner oppstår
- Ta delansvar i forbindelse med innledning, vedlikehold og avslutning av
- kirurgiske inngrep i lokal, regional og generell anestesi og anestesi til spesielle pasientgrupper og sykdomstilstander
- Vise evne til å arbeide selvstendig under tett oppfølging i ukompliserte situasjoner med stabile pasienter
- Beherske intravenøs kanylering og luftveishåndtering på de fleste pasienter, og beherske med en viss sikkerhet og selvstendighet relevant medisinsk teknisk utstyr
- Vise kunnskap om indikasjon, dosering og virkning/bivirkning av de vanligste medikamenter (inkl. anestesigasser) anvendt i klinisk anesthesiologi
- Med veiledning kunne utføre anestesisykepleierens oppgaver overfor akutt og kritisk syke pasienter utenfor anesthesiavdelingen
- Kan dokumentere anestesisykepleie på en forsvarlig måte
- Vise forståelse for betydningen av kontinuitet i anestesisykepleien
- Er kjent med prosedyrer i forbindelse med akutte situasjoner innen anestesi, inkludert avdelingens katastrofeplan

Studenten i intensivsykepleierutdanningen skal :

- vise kunnskap og ferdigheter i å observere og tolke pasientens situasjon
- identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere intensivsykepleie i tråd med kunnskapsbasert praksis
- ta delansvar i komplekse pasientsituasjoner og prosedyrer og deltar aktivt i akuttsituasjoner
- beherske avdelingens medisinsk tekniske utstyr med en viss sikkerhet og selvstendighet
- se betydningen av kontinuitet i intensivsykepleien
- dokumentere intensivsykepleie på en forsvarlig måte

Studenten i operasjonssykepleierutdanningen skal :

- identifisere, planlegge, iverksette, begrunne og evaluere operasjonssykepleie i tråd med kunnskapsbasert praksis
- ta delansvar i komplekse pasientsituasjoner og prosedyrer og deltar aktivt i akuttsituasjoner
- vise kunnskaper, ha ferdigheter og utvikle holdninger i forhold til hygieniske og aseptiske prinsipper og arbeidsmetoder og kunne begrunne utfra forskningsbasert kunnskap
- beherske avdelingens medisinsk tekniske utstyr med en viss sikkerhet og selvstendighet
- dokumentere operasjonssykepleie på en forsvarlig måte

Emnets temaer:

Tema fra hovedemne 1, 2 og 3. i Rammeplan for anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie.

Pedagogiske metoder:

Praksis

Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Simuleringsøvelser
- Skriftlig og muntlig refleksjon

Vurderingsformer:

Praksisvurdering

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

Praksis vurderes av faglærer og kontaktperson i praksisfeltet.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Studenter som får ikke-bestått resultat i andre veiledet praksis, må kontakte studieprogramansvarlig for tilrettelegging av videre studieforløp.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

- Praksisstudieplan
- Ett fagnotat
- Ett pedagogiske framlegg
- Ved hospitering: hospiteringsrapport

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Supplerende opplysninger:

Retningslinjer for arbeidskrav

Klar for publisering:

Ja

AIO024 Fordypning i klinisk spesialitet, del 2 - 2010-2011

Emnekode:

AIO024

Emnenavn:

Fordypning i klinisk spesialitet, del 2

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- For intensiv og anestesi: AIO023IA: Fordypning i klinisk spesialitet, medisinske og naturvitenskapelige emner, del 1
- For operasjon: AIO022O: Fordypning i klinisk spesialitet, medisinske og naturvitenskapelige emner, del 1

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal:

- ha generell kunnskap innenfor sykepleie til akutt kritisk syke pasienter, og dybdekunnskap innenfor eget spesialområde
- kunne tilegne seg og anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet
- kunne arbeide selvstendig med problemløsning på grunnlag av faglige kunnskaper
- kunne anvende sine faglige kunnskaper kritisk og reflektere over egen faglig praksis
- kunne beherske skriftlig framstilling av problemstillinger og drøfte med bakgrunn i kunnskapbasert praksis

Emnets temaer:

Inkluderer hovedemnene fra AIO-utdanningene:

Hovedemne 1: Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner.

Hovedemne 2: Medisinske og naturvitenskapelige emner.

Hovedemne 3: hhv. Anestesi-, Intensiv- eller Operasjonssykepleie, fag og yrkesutøvelse (jmfr. Rammeplanene)

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Obligatoriske oppgaver
Prosjektarbeid
Refleksjon
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Øvelser og simulering i Klinikk laboratoriet
- Klinisk praksis

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Individuell hjemmeeksamen, 1 uke

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern+ ekstern sensor sensurerer alle besvarelser

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Ny hjemmeeksamen settes opp innen utgangen av neste semester.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

- Godkjent rapport, Prosjekt kunnskapssbasert praksis
- Godkjent flervalgstest med minimum 70% riktig besvarelse:
  - Intensivsykepleierutdanning: intensivmedisin og behandling med aktuelle medikamenter innen intensivmedisin
  - Anestesisykepleierutdanning: anestesiologi med aktuelle medikamenter innen anestesiologi
  - Operasjonssykepleierutdanning: anatomi og kirurgi

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Erstatter:

AIO017Spesialsykepleie- fag- og yrkesutøvelse

Supplerende opplysninger:

- Retningslinjer for flervalgstest
- Retningslinjer for Prosjekt kunnskapsbasert praksis

Klar for publisering:

Ja

VPAIO4 Tredje veiledet praksis - 2010-2011

Emnekode:

VPAIO4

Emnenavn:

Tredje veiledet praksis

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Vår

Varighet (fritekst):

300 timer (10 uker)

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

VPAIO2 - Andre veiledet praksis

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal etter endte praksisperiode ha nådd målene for videreutdanningen i hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleie.

Studenten skal kunne fungere selvstendig som funksjonsdyktig anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleier.

• Etisk og juridisk ansvarlighet. Studenten skal:

- argumentere og utøve hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleie ut fra verdigrunnlag, yrkesetiske retningslinjer og kunnskap om etisk teori og lover som regulerer pasient og pårørendes rettigheter og helsepersonells plikter

• Kommunikasjon og samarbeid. Studenten skal:

- gi situasjonsbetinget veiledning og undervisning til pasienter og pårørende
- på basis av pedagogisk kunnskap kunne veilede og undervise andre

• Ansvar for egen læring og fagutvikling. Studenten skal:

- vise evne til fagutviklingen og benytte forskningsbasert kunnskap som grunnlag i praksis
- identifisere behov og delta i endringsprosesser som videreutvikler hhv. anestesi-, intensiv- eller operasjonssykepleien

• Administrasjon og ledelse. Studenten skal:

- ta ansvar for å lede eget fag ut i fra anerkjente prinsipper
- administrere seg selv og andre medarbeidere slik at pasientens helse ivaretas
- fungere i team, beholde oversikt og ro i uforutsette situasjoner og under tidspress

- **Problemløsning .**

Studenten i anestesisykepleierutdanningen skal:

- kunne utføre anestesisykepleierens helsefremmende, forebyggende, behandlende, lindrende og rehabiliterende funksjon
- ta ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering av anestesisykepleie til pasienten
- utøve anestesisykepleie slik at pasientens livsviktige funksjoner opprettholdes
- argumentere faglig og begrunne sine handlinger ut fra forskningsbasert kunnskap
- ha handlingskompetanse og -beredskap relatert til spesielle utfordringer i anesthesiavdelingen og prehospitalt
- vise kunnskap innen anestesi relatert til aldersdimensjonen
- bedømme akutte situasjoner selvstendig og delta aktivt i akuttsituasjoner
- håndtere avdelingens medisinske tekniske utstyr på en forsvarlig måte
- dokumentere, evaluere og kvalitetssikre eget arbeid på en forsvarlig måte
- utøve anestesisykepleie med respekt for pasientens integritet, ressurser og opplevelse av å være akutt/ kritisk syk

Student i intensivsykepleierutdanningen skal:

- utøve intensivsykepleierens helsefremmende, forebyggende, behandlende, lindrende og rehabiliterende funksjon
- ta ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering av intensivsykepleie til den komplekse intensivpasienten
- argumentere faglig og begrunne sine handlinger ut fra forskningsbasert kunnskap
- bedømme akutte situasjoner selvstendig og delta aktivt i akuttsituasjoner
- håndtere avdelingens medisinske tekniske utstyr på en forsvarlig måte
- dokumentere, evaluere og kvalitetssikre eget arbeid på en forsvarlig måte
- utøve intensivsykepleie med respekt for pasientens integritet, ressurser og opplevelse av å være akutt/kritisk syk
- utøve intensivsykepleie slik at pasientens livsviktige funksjoner opprettholdes

Studenten i operasjonssykepleierutdanningen skal:

- utøve operasjonssykepleierens helsefremmende, forebyggende, behandlende, lindrende og rehabiliterende funksjon
- ta ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering av operasjonssykepleie til pasienten
- argumentere faglig og begrunne sine handlinger ut fra forskningsbasert kunnskap
- bedømme akutte situasjoner selvstendig og delta aktivt i akuttsituasjoner
- håndtere avdelingens medisinske tekniske utstyr på en forsvarlig måte
- dokumentere, evaluere og kvalitetssikre eget arbeid på en forsvarlig måte
- utøve operasjonssykepleie med respekt for pasientens integritet, ressurser og opplevelse av å være akutt/kritisk syk
- utøve operasjonssykepleie slik at pasientens livsviktige funksjoner opprettholdes.

Emnets temaer:

Tema fra hovedemne 1, 2 og 3 i Rammeplan for anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie.

Pedagogiske metoder:

Praksis
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

- Simuleringsøvelser
- Skriftlig og muntlig refleksjon

Vurderingsformer:

Praksisvurdering

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

Veiledet praksis vurderes av faglærer og kontaktperson i praksis.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Studenter som får ikke-bestått tredje veiledet praksis må kontakte studieprogramansvarlig for tilrettelegging av videre studieforløp.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

- Praksisstudieplan
- Ett pedagogiske framlegg
- Ett fagnotat
- Ved hospitering: hospiteringsrapport

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieporgramansvarlig

Supplerende opplysninger:

Retningslinjer for arbeidskrav.

Klar for publisering:

Ja

AIO018 Fordypningsoppgave AIO - 2010-2011

Emnekode:

AIO018

Emnenavn:

Fordypningsoppgave AIO

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- AIO022O - Fordypning i klinisk spesialitet, medisinske og naturvitenskapelige emner, del 1 (for studenter i videreutdanning i operasjonssykepleie)
- AIO023IA - Fordypning i klinisk spesialitet, medisinske og naturvitenskapelige emner, del 1 (for studenter i videreutdanning i anesthesi- og intensivsykepleie)
- AIO024 - Fordypning i klinisk spesialitet, del 2
- VPAIO1 - Første veiledet praksis
- VPAIO2 - Andre veiledet praksis
- VPAIO4 - Tredje veiledet praksis

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal fordype seg i et tema som er relevant for anesthesi-, intensiv- eller operasjonssykepleie.

Studenten skal:

- ha inngående kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område
- ha kunnskap om fagområdets vitenskapelige teori og metoder
- kunne analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
- kunne analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonneringer
- kunne gjennomføre et selvstendig arbeid etter vitenskapelig kriterier

Emnets temaer:

Temaene vil være avhengig av den enkelte oppgaves problemstilling, men alle tema fra teori og praksis i utdanningen vil være relevante; sykepleievitenskapelige, naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige. Problemstillingen må være relevant for spesialsykepleierens funksjon.

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Veiledning

Pedagogiske metoder (fritekst):

Seminar

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, annet (se tekstfelt)
Muntlig fremføring

Vurderingsformer:

Eksamen gjennomføres individuelt eller som gruppeeksamen. Karakteren på den skriftlige oppgaven er foreløpig. Den skriftlige oppgaven legges fram i eksamensseminaret. Godkjent framlegg krever aktiv deltakelse av alle kandidater i gruppen for å bekrefte eierforholdet til oppgaven. Dersom studenten får ikke-godkjent framlegg, fører det til individuell muntlig høring. Hvis kandidaten ved muntlig høring ikke kan gjøre rede for oppgaven og/eller benyttet litteratur, kan det føre til en totalvurdering av kandidatens prestasjon til ikke-bestått. Både skriftlig oppgave og framlegg ved eksamensseminar (og evt. muntlig høring) må være bestått for at endelig karakter blir gitt. Studenter som ikke består skriftlig oppgave, får ikke gå opp til eksamensseminaret. Forøvrig vises til retningslinjer for AIO - fordypningsoppgave.

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

Intern + ekstern sensor sensurerer den skriftlige oppgaven. To interne sensorer ved eventuell muntlig høring.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Studenter som får ikke godkjent på eksamensseminaret, får etter avtale med studieprogramansvarlig, tilrettelagt individuell muntlig høring i løpet av inneværende semester. Studenter som får F på skriftlig eller ikke fått godkjent muntlig høring, kan gå opp til ny eksamen i påfølgende semester.

Studieprogramansvarlig gjør en individuell vurdering om det må skrives ny oppgave eller om levert oppgave kan forbedres.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

- Prosjektplan for fordypningsoppgaven
- Plan for Valgfri praksis (HPAIO3)
- En time obligatorisk veiledning
- Eksamensseminar

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Supplerende opplysninger:

Retningslinjer for AIO - fordypningsoppgave.

Klar for publisering:

Ja

HPAIO3 Valgfri praksis - 2010-2011

Emnekode:

HPAIO3

Emnenavn:

Valgfri praksis

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

5

Varighet:

Vår

Varighet (fritekst):

4 uker

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

VPAIO04 Tredje veiledet praksis

Forventet læringsutbytte:

Studenten skal tilegne seg erfaringer med deler av spesialsykepleiertjenesten som han/hun har spesiell interesse for eller som ikke har vært tilstrekkelig tidligere i videreutdanningen (f.eks. på bakgrunn av manglende pasientgrunnlag i tidligere praksisperiode).

Emnets temaer:

Tema vil variere, men som eksempel kan nevnes:

- prehospital/ambulansetjeneste
- smertebehandling/smerteteam
- nyfødttmedisin/neonatal
- kirurgisk/medisinsk intensivavdeling
- akuttmottak
- anestesi- og operasjonsavdeling
- sterilsentral
- kirurgisk poliklinikk
- dialyseavdeling
- internasjonalt arbeid og internasjonal erfaring

Pedagogiske metoder:

Praksis

Refleksjon

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Studenten leverer inn en plan med mål og litteratur knyttet til praksisstudiene til godkjenning i forkant av Valgfri praksis. Dokumentert tilstedeværelse 120 timer.

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

Vurderes av studieprogramansvarlig.

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Studenter som får ikke-bestått på Valgfri hospiteringspraksis må kontakte studieprogramansvarlig for tilrettelegging av videre studieforløp.

Tillatte hjelpemidler:**Obligatoriske arbeidskrav:**

Plan for Valgfri praksis

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Studieprogramansvarlig

Supplerende opplysninger:

Det oppfordres til internasjonalisering.

Retningslinjer for plan for valgfri praksis.

Klar for publisering:

Ja